

Tarih : 29.08.2006
Sayı : 2006/0630

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA

İlgi : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 31.07.2006 Tarih ve B.12.0.HM.0.02.200/MEV.2006/172/359 sayılı yazısı,

İlgi yazıda belirtildiği üzere, Tarım Bakanlığınca mevzuat taslakları bölümünde görüşe açılan "Gıda Kanunu" , "Yem Kanunu" , "Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu" ve "Veteriner Hizmetleri Kanunu" taslakları Gıda, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odaları tarafından incelenmiş olup, oluşturulan görüşler ektedir. Görüşlerin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na iletilmesi hususunda gereğinin yapılmasını arz ederiz.

Ek-1 : "Genel Görüş"

Ek-2 : "Gıda Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

Ek-3 : "Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

Ek-4 : "Veteriner Hizmetleri Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

R. Petek ATAMAN

Gıda Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

Hasan KÜÇÜK

Kimya Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

Gökhan GÜNAYDIN

Ziraat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası

Sümer 2. Sok. No: 36/15
TR - 06650 Kızılay - Ankara
Tel: (312) 232 40 39 Fax: (312) 232 40 57
E-mail: gidamo@gidamo.org.tr
Web: www.gidamo.org.tr

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası

Adres: Karanfil Sok. No:19/5 Kızılay - ANKARA
Tel: 0312 418 20 51
Faks: 0312 417 35 63
E-mail: kmo@kmo.org.tr
Web: www.kmo.org.tr

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

Adres: Karanfil Sok. No: 28/12 Kızılay - ANKARA
Tel: 0312 425 05 55
Faks: 0312 418 51 98
E-mail: zmo@zmo.org.tr
Web: www.zmo.org.tr

Ek-1 : "Genel Görüş"

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINCA HAZIRLANMIŞ OLAN GIDA DENETİMİ İLE İLGİLİ 4 ADET YASA TASLAĞI'NA YÖNELİK GENEL GÖRÜŞLER

Bilindiği gibi, Türkiye'nin 2003 yılında yayınladığı Ulusal Program'da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından, gıda güvenliği mevzuatına uyum çerçevesinde gerekli kurumsal yapılanmanın oluşturulması orta vade öncelikleri arasında yer almakta olup Kurumsal yapılanmada, gıda güvenliği ve kontrolü sisteminin güçlendirilmesi, etkinleştirilmesi ve mevcut kontrol yöntemlerinin AB Müktesebatında belirtilen gıda güvenliği standartları ile uyumunda gerekli çalışmaların biran evvel tamamlanması gerekmektedir.

Gıda güvenliği, AB'de en önemli gündem maddelerindedir. Tüketicilerin gıda güvenliği konusunda süregelen endişelerine Topluluğun mevcut tepkisinin bir yönü, gıda güvenliği konularından sorumlu olan tüm hizmetleri Sağlık ve Tüketiciyi Koruma Genel Müdürlüğünde 1999'da bir araya getirmek olmuştur. Bu şekilde, tüm mevcut kaynaklar birleştirilerek etkin gıda güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Gıda güvenliği alanında, AB'ye üye devletlerde yeni kurumsal düzenlemeler uygulamaya konmak istense de halen AB ülkelerinin tamamının kabul ettiği ortak bir gıda politikası henüz oluşturulamamıştır. Devletlerin kendi sektörel yapıları ve ülke ihtiyaçlarını (tüketici alışkanlıkları ve üretim potansiyeli) göz önünde tutarak gıda konusunda farklı uygulamalarda buldukları gözlenmektedir. Ancak son yıllarda Üye devletlerde gıda güvenliği kurumları kurulmakta ve bu yeni kurumlar gıda kontrolü açısından önemli sorumluluklar yüklenmektedir.

Bu itibarla AB'ye aday üye olan ülkemizde de ülke genelinde gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerleri ve gıda satış yerlerinin etkin bir biçimde kontrol ve denetiminin yapılarak tüketicilere güvenli gıda arzının sağlanması hedeflenmelidir.

22-23 Şubat 2005 tarihinde Brüksel'de yapılan Avrupa Komisyonu tarafından TAIEX ve DG SANCO işbirliği ile düzenlenen "*Gıda Kontrol Mevzuatı İstişare Toplantısı*"nda Veteriner Kanunu Tasarısı ile Gıda Kanununun AB müktesebatı ile uyum durumları ayrıntılı olarak değerlendirmeye alınmış, AB yetkilileri tarafından mevcut Gıda Kanunu ve Taslak Veteriner Kanununda çakışmalar ve tutarsızlıklar olduğu, tüm kontrol hizmetlerinin merkezi otorite ve buna bağlı yerel otoriteler tarafından gerçekleştirilmesinin gerekliliği ve Bakanlığın yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kanun Tasarısı, Veteriner Çerçeve Kanunu ve Gıda kanunu arasında tutarlılık ve bütünlük olması gerektiği ifade edilmiştir.

AB müktesebatıyla uyumlu Türk mevzuatı hazırlanması hususunda; yeni veteriner kanunu ile AB gereksinimlerini karşılamayan mevcut gıda kanunu yerine hazırlanacak yeni gıda kanununun bir paket halinde, dublikasyonları ve uyumsuzlukları ortadan kaldıracak şekilde aynı zamanda hazırlanması ve sunulması kararlaştırılmıştır.

Aynı konuda 26 Mayıs 2005 tarihinde Brüksel'de yapılan ikinci toplantı da "*Gıda Kontrol Mevzuatı Danışma Toplantısı*" "*Gıda, Yem ve Veterinerlik paketinin hazırlanması ve aynı zamanda Meclise sunulması*" kararlaştırılmış ve bu paketin;

- Birinci kısım: Gıda Güvenliği Esasları- 178/2002/EC ile uyumlu Gıda Kanunu
- İkinci kısım: Gıda Hijyeni Kuralları- (Resmi kontrollere dair 882/2004/EC, genel hijyen kurallarına dair 852/2004/EC, spesifik hijyen kurallarına dair 853/2004/EC ve 854/2004/EC Yönetmelikleri)
- Üçüncü Kısım: Veterinerlikle ilgili kurallar
- Dördüncü kısım: Yem ile ilgili kurallar. Kısımlarından oluşması öngörülmüştür.

Gıda sanayii envanter verilerine göre, gıda sanayiinin yaklaşık %14'ü hayvansal ürünleri üreten tesislerden ve %86'ı ise bitkisel ve diğer ürünleri üreten tesislerden oluşmaktadır (AB ülkelerinin büyük bir kısmında bu oranlar tam tersi durumdadır). Görüldüğü üzere, ülkemiz gıda sanayi çok geniş bir ürün ve üretim yelpazesinden oluşmaktadır.

Ülkemiz ve AB ülkelerinin gıda sanayileri bu itibarla değerlendirildiğinde büyük çapta yapısal farklılıkların olduğu gözlenmektedir.

Ülkemizde AB 'ye uyum çerçevesinde çıkartılması düşünülen gıda hijyeni ve konu ile ilgili diğer kanun tasarılarında öncelikle ülkemiz gıda sanayisini yapısının çok iyi analiz edilerek uygulama detaylarının bu yapıya uygun düzenlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede mevcut taslaklar incelenmiş değiştirilmesi veya ilave edilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

Kanunların açık, sade, öz, kısa ve genel esasları belirten kesin hükümlerle yazılması gerekir. Oysa, hazırlanan Kanun Taslakları birbiri ile uyumsuz, çelişkili, zaman zaman yanlış ifadeler içeren, karmaşık, dolambaçlı, aşırı teferruatlı, dili hukuk diline uygun olmayan ve yer yer hüküm ihtiva etmeyen tavsiye kararı gibi bir metinler yumağıdır. Kanun Taslakları adeta Yönetmelik hatta Tebliğ hazırlama formatında hazırlanmış, dolayısıyla Kanun hazırlama tekniğine uygun değildir.

Bu kapsamda;

1- Kanun Taslaklarının dili, Ülkemiz hukuk diline uygun değildir. Ülkemiz hukuk dilinde tavsiye yoktur. Direkt emredici hükümler vardır. Kanun taslaklarında bu pek görülememektedir. Örnek: **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri** kanun taslağının 7. madde 3. ve 4. fıkraları gibi.

2- Kanun dili açık ve net değildir. Ağırlıklı AB Direktiflerinden tercüme edildiğinden, Türkçe kuralları açısından ciddi hatalar ve anlam kaymaları mevcuttur. Örnek: **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri** kanun taslağının 24. maddesinde " yüksek seviyede " ifadesi gibi. Zaman zaman subjektif ifadeler yer almaktadır. Örnek: Gıda Kanununda yer alan " gıda ticaretinde adil uygulamalar" gibi

3- Kanun taslaklarındaki terimler gerek isim, gerekse tanım yönünden birbirini tutmamaktadır. Örnek: **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri ile Gıda Kanun** taslaklarından birinde "Resmi Gıda/ Yem Denetçisi" ifadesi, diğerinde ise "Gıda Denetçisi" ifadesi yer almaktadır. Yine **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri ile Veteriner Hizmetleri Kanun** taslaklarından birinde "Kümes Hayvanları" diğerinde " Kanatlı Hayvan" tanımı yer almaktadır.

4- Başka kanunlardaki terimlerle bu kanun taslaklarındaki terimler de birbirleriyle uyumlu değildir. Örnek Su Ürünleri Kanunundaki su ürünleri terimi ile **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri ile Veteriner Hizmetleri Kanun** taslağındaki su ürünleri terimi gibi.

5- Kanun taslaklarında ekler verilmiş ama bu eklerin ne olduklarına dair herhangi bir başlık bulunmamaktadır. Örnek: **Veteriner Hizmetleri Kanun** taslağı ekleri gibi.

6- Kanun tasarılarında her Kanun'un cezai hükümlerini kendi içerisinde barındırması gerekmektedir. Bu anlamda, Gıda Kanunu ile ilgili cezai hükümler kendi içerisinde olmalıdır

7- Kanun tasarılarında birçok maddede "Bakanlıkça yürütülür", "Bakanlıkça koordine edilir", "Bakanlıkça belirlenir" gibi ifadeler bulunmaktadır. Örnek: Gıda Kanunu Madde 11, Madde 12 gibi. Bu görevin nasıl yapılacağı hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle benzer ifadelerin bulunduğu her maddede "usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir" hükmü yer almalıdır

8- **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri** kanun taslağının 42. maddesinde ve **Veteriner Hizmetleri Kanun** taslağının 18. maddesinde çeşitli hizmetlerden ücret ve harç alınacağı ifade edilmektedir. Ülkemiz kanun tekniği açısından mükelleften alınacak ücret, harç, ceza v.b. hususların miktarı kanunda mutlaka verilmesi gerekir. Kanun taslaklarında alınacak ücretlerin miktarı verilmediği gibi alınacak ücretin AB'den daha aşağı olamayacağı ifade edilmektedir. Ülkemiz koşullarının farklı ve kişi başına düşen milli gelirin AB'den en az 1/5 oranında olduğu düşünülecek olursa AB ile aynı ölçütte hizmetin ücretlendirilme anlayışı ülke gerçeklerinden uzak ve sadece rant peşinde koşan bir anlayışı ifade etmektedir ki bu anlayışı kabul etmek mümkün değildir.

9- **Gıda Hijyeni ile Gıda ve yemin Resmi Kontrolleri** kanun taslağında hayvansal kökenli gıdalarla ilgili terminolojiye yer verilmiş bitkisel gıdalarla ilgili hiçbir terminolojiye yer verilmemiştir. Bu durumun mevzuat hazırlama bilgi ve becerisinden yoksun olmakla izah edilemeyeceği ve bir tercihin ürünü olduğu düşünülmektedir. Bilindiği gibi ülkemiz gıda üretiminde özellikle belli ürünlerde "aflatoksin" sorunu bütün yakıcılığı ile yaşanmaktadır. Aflatoksin sorununun gıda hijyeni kapsamı içinde olmadığını düşünmek mümkün değildir. Yine; özel hijyen şartlarının sadece hayvansal gıdalar için düzenlenme isteğinin diğer gıdaların mesela bebek mamalarının hiçbir risk taşımadığı anlamına mı gelmektedir diye düşünmek gerekir.

10- Şimdiye kadar yem kanunu içinde yer alan kedi köpek mamaları ve rendering tesisleri ile ilgili hususlar **Veteriner Hizmetleri Kanun taslağı** içinde yer almıştır. Bu konular, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yem mevzuatının içinde mütalaa edilirken **Veteriner Hizmetleri Kanun** taslağının içerisinde yer verilmesinin sebebi anlaşılammıştır..

11- Yukarıda da sözü edildiği gibi, Kanunların eş zamanlı olarak hazırlanması ve yürürlüğe konmasındaki temel amaç, duplikasyonları ve uyumsuzlukları önlemek iken "Gıda Kanunu" tasarısına rağmen hala gıda güvenliği'nin neden bir de "Veteriner Hizmetleri Kanunu" tasarısında yer aldığını anlamak mümkün değildir. Tarım sektörü tarla, besicilik, üretim, pazarlama, kalite kontrolü, çevre, sağlık (insan ve çevre) gibi alanlarla bir bütündür. Bu nedenle de bu alanlarda çalışanlarda tüm meslekleri kapsamaktadır. Tüm kesimlerce bilinmektedir ki, gıda konusu çok disiplinli bir konudur ve hükümlerin sadece gıda kanununda yer alması, bu gerçeği değiştirmeyecektir.

12- Kanun Taslaklarında itiraz hakkını belirleyen ve disipline eden maddeler yer almamaktadır. İtiraz hakkının ne şekilde kullanılacağı belirtilmelidir.

13- AB sürecinde mevzuat hazırlanırken tarafların görüşleri alınarak mevzuatın mümkün olduğu kadar hatasız çıkması amaç olması gerekmekte iken hazırlanmış olan taslak metinlerde görüş isteme süresinin oldukça kısa tutulması düşüncesinin altındaki neden sorgulanmalıdır.

14- Kanun taslakları hazırlanırken Türkiye'nin bu konuda hiçbir tecrübesi ve geleneği yokmuş gibi davranılmış ve Türk kamu idaresinin ve yargısının aşına olduğu sistemler ve usuller , terimler yok sayılmış ve metinler AB uygulama metinlerinden tercüme edilerek oluşturulmuştur. Elbette AB ile teknik uyumu sağlamak üzere AB mevzuatı dikkate alınacaktır. Ancak ülkemiz mevzuatının eksikliklerinin giderilmesi yerine “AB'nin isteği!” adı altında ülkemiz menfaatlerini yok saymak kabul edilemez bir durumdur. Diğer yandan dinamik bir konu olan gıda mevzuatındaki değişimlerin oldukça zor olan Kanun yapma tekniği ile karşılanması günün değişen şartlarına göre mevzuatı değiştirme gereğini karşılayamayacaktır. Zira Kanun yapma prosedürü oldukça zor bir süreci kapsamaktadır. Teknik olarak çerçeve Kanun ve değişen şartlara göre değiştirilen Yönetmelik ve Tebliğ'lerle mevzuat oluşturulması ana ilke olarak kabul edilmelidir

Gıda konusu ağırlıkla gıdanın asgari kalite kriterlerinin belirlenmesi ile gıda hijyeninden oluşmaktadır. Bu kapsamda gıda konusunun birden fazla Kanun'da ele alınması mantığı bilimsel bir temele dayanmaktan uzak olduğu gibi AB'de halen yürürlükte bulunan gıda mevzuatı ile de çelişiklik göstermektedir. Ülkemizde gıda sanayiinin yapısı dikkate alındığında değinilen taslak metinlerin hükümleri ile gıda hizmetlerini sağlıklı bir şekilde yürütmek mümkün görülmektedir.

Yukarıda değinilen yasa taslaklarının gelen görüşler doğrultusunda bir kez daha detaylarıyla değerlendirilmesi uygun olacaktır. Düzeltmeler yapılmadan yasalaşması halinde gıda sektöründe ve hizmetlerinde büyük bir kaos yaşanması kaçınılmazdır. Taslak metinleri hazırlayan Tarım ve Köyişleri Bakanlığında; taslak metinlerin ülkemiz menfaatine uygun olarak, ülkemiz koşulları ve bilimsel gerçeklerini gözardı etmeden ve gıda sektöründe; çok disiplinli meslek alanı olarak mesleklerin çatışmasını değil uzlaşısını hedefleyen ve kendi bilimsel yetenek ve uzmanlık alanlarını sürece katabilecekleri bir düzenleme yapmasını beklemekteyiz.

Ek-2 : "Gıda Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

GIDA KANUNU TASLAĞI'NA YÖNELİK GÖRÜŞLER

1- Kapsam bölümünün son bendi olan “ Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır” ifadesi çok genel olup, nereye yönlendirme yaptığı ve kriterleri daha net belirtilmelidir. Ayrıca, depolama aşaması da kapsama dahil edilmelidir.

2- Taslağın “Diğer Tanımlar” başlıklı 4. Maddesinde yer alan “Enteral beslenme ürünleri”, “Özel Tıbbi Amaçlı Diyet Gıdalar” ve “Tıbbi Amaçlı Bebek Mamaları” tanımlar metinden çıkartılmalıdır. Bu ürünler, tüm tarafların da gayet iyi bildiği gibi gıda maddesi tanımı içerisinde yer almaktadır. Taslak içerisinde haklarında ayrıca tanımlamayı gerektiren özel hüküm bulunmamaktadır. Kalite tanımının gıda kanununda bulunmasında bir gereklilik olmadığından, bu tanımın da çıkartılması uygun olacaktır.

3- Bulaşanlar tanımı “ Üretimi veya pazarlanması süresince, gıdaya istenmeden çeşitli şekillerde bulaşan veya ortaya çıkan her türlü madde ve bileşikleri,” şeklinde düzenlenmelidir. Aksi durumda AB direktiflerinde ve ulusal mevzuatımızda bulaşanlar kapsamında yer alan ve ülkemiz açısından büyük önem taşıyan aflatoksin, bulaşan olmaktan çıkacaktır.

4- Doğrulama tanımı “Gıda mevzuatınca belirlenen hükümlerin yerine getirilip getirilmediğinin tarafsız kanıtlar göz önünde bulundurularak incelenmesi veya değerlendirilmesi yoluyla kontrol edilmesini” ,

Gıda işletmecisi tanımı “Kontrolü altında gerçekleşen gıda işinin gıda mevzuatı hükümlerine uygunluğunu sağlamaktan sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi”,

Gıda denetçisi tanımı “Gıda güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak her türlü resmi kontrol ve denetimini gerçekleştirmek üzere , Devlet Memurları Kanununa tabi, bu Kanunun amaç ve kapsamı dahilindeki konularda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve Bakanlık tarafından eğitim verilerek yetkilendirilmiş merkez ve taşra teşkilatında çalışan personeli”,

Gıda denetçi yardımcısı tanımı “Gıda denetçisine yardımcı olmak üzere Devlet Memurları Kanununa tabi, bu Kanunun amaç ve kapsamı dahilindeki konularda en az lise düzeyinde öğrenim görmüş ve Bakanlık tarafından eğitim verilerek yetkilendirilmiş taşra teşkilatında çalışan personeli”,

Perakende tanımı “ Gıda ile ilgili, nihai tüketiciye satış veya teslim noktasındaki işler ve/veya işleme süreci ve depolamayı ifade etmektedir. Perakende; dağıtımın uç noktalarını, yemek verme hizmetlerini, fabrika kantinlerini, kurumsal yemekhaneleri, lokantaları ve benzeri diğer gıda hizmetleri faaliyetlerini, dükkanları, süpermarket dağıtım merkezlerini ve toptan satış noktalarını kapsar”,

Risk tanımı “İnsan Sağlığı üzerindeki olumsuz etki yaratma ihtimali ve bu etkinin tehlike ile sonuçlanabilecek şiddeti arasındaki fonksiyonel ilişkiyi”,

Sorumlu yönetici tanımı “Gıda mevzuatı hükümlerine uygun olarak üretim yapılması ve gıda laboratuvarlarının yönetilmesinden gıda işletmecisiyle birlikte sorumlu olan; yapılan işin türü ve büyüklüğüne göre, bu Kanun amaç ve kapsamında yer alan konularda lisans düzeyinde öğrenim görmüş kişiyi”,

Tağış tanımı “Gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemenin besleyici değere sahip veya ürüne temel özelliğini veren öğelerinin tamamının veya bir bölümünün çıkarılmasını veya miktarının azaltılmasını ve/veya değeri aynı olmayan diğer maddenin katılmasını”,

Taklit tanımı “Gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemenin şekil,bileşim ve niteliği itibariyle yapısında olmayan özellikleri varmış gibi göstermeyi,” şeklinde düzenlenmelidir.

5- İzlenebilirlik tanımında yer alan “gıda üreten hayvan” ifadesi “gıda kaynağı olan hayvan” olarak değiştirilmelidir.

6- 5. Madde'nin 8. bendinin amacı aşan ifadeler içermekte olduğundan bu paragraf “ Bir gıdanın belirlenen güvenlik hükümlerine uygun olması; bu uygunluğa karşın gıdanın güvenli olmadığına dair şüphe bulunması durumunda, Bakanlığın o gıdanın pazara çıkartılmasına sınırlamalar getirecek uygun önlemleri almasına veya pazardan çekilmesini talep etmesine engel olamaz.” şeklinde düzenlenmelidir.

7- 7. Madde'nin 2. paragrafı birincinin tekrarı niteliğinde olduğundan çıkartılması uygun olacaktır.

8- 8. Madde “Kamu istişaresine elvermeyen acil durumlar hariç, gıda mevzuatının hazırlanması, değerlendirilmesi ve yeniden gözden geçirilmesi sırasında, Bakanlık dolaylı veya dolaysız tüm taraflarla açık ve şeffaf bir şekilde kamu istişaresi yapar.” Şeklinde düzenlenmelidir.

9- Denetim sonuçlarının gerektiğinde tüketicilerle paylaşılabilceğini belirtir bir hüküm bulunmalıdır.

10 – 10. Madde “ Gıda güvenliğinin sağlanması, taklit ve tağşişin önlenmesi amacıyla; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin taşınması gereken asgari kalite ve hijyen kriterleri ile ürünlerin özelliklerinin belirlendiği ve aroma, katkı maddeleri, bulaşanlar, pestisit kalıntıları, veteriner ilaç kalıntıları, etiketleme-ambalajlama, numune alma ve analiz metotları, taşıma-depolama, gıda hijyeni, işyeri özellikleri ve benzeri bölümlerden oluşan Gıda Kodeksi, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak ve gerektiğinde komisyonlar oluşturularak AB mevzuatı, Kodeks Alimentarius komisyonu kararları çerçevesinde ülke koşulları dikkate alınarak, Bakanlıkça hazırlanır ve yayımlanır.”

“Kodeks Alimentarius Komisyonunun temas noktası Bakanlıktır, komisyona ilişkin çalışmalar Bakanlıkça yürütülür.”

“Bakanlık, gıda kodeksi çalışmalarında veri sağlamak üzere, gerekli görüldüğü durumlarda her türlü araştırma, etüt ve proje hizmetlerini yapar veya gerçek ve tüzel kişiler ile uluslararası kuruluşlara hizmet satın alma yoluyla ya da sözleşme ile yaptırabilir. Bu hizmetler, her yıl Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten kısmen veya tamamen Bakanlıkça karşılanır.”

Şeklinde düzenlenmelidir.

11- 11. Madde'de anılan Risk değerlendirme kurumunun çerçevesinin ne olduğu açıkça tanımlanmalı ve bu yapının bağımsız ve bilimsel özellikte bir komite olması, kurumun kuruluş biçimine yönelik somut hükümlerle sağlanmalıdır.

12- 13. Madde'de hükme bağlanan Bilimsel Komite'nin yapısı, bağımsızlığı çok önemlidir. Komite'nin bağımsız olacağı hükmü bu maddede açıkça belirtilmelidir.

13- 16. maddedeki hükümlerin “normal önlemlerin yetersiz kaldığı durumlarda” geçerli olduğu açıkça belirtilmelidir.

14- 17. maddedeki “ilgili taraflar” daha açık ifade edilmeli, uygulamada keyfiyete izin vermemelidir.

15- Madde 18’de yer alan Kriz Birimi’ne yönelik ifade “.....halinde, Bakanlık Risk Değerlendirme Kurulu ile birlikte ilgili.....” şeklinde düzeltilmelidir.

16- 20. Madde 1. paragrafın ilk iki cümlesi, “Ürünün, Gıda kaynağı olan hayvanın ve bitkinin, ve gıdaya dahil edilmesi muhtemel herhangi bir maddenin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında izlenebilirlik oluşturulur. Gıda işletmecileri, ürünü , Gıda kaynağı olan hayvanı ve bitkiyi, gıdaya ilave edilecek veya ilave edilmesi muhtemel herhangi bir maddeyi kimden aldıklarını ve ürünlerini kime arz ettiklerini belirleyebilecek sisteme ve prosedürlere sahip olmalıdır.” şeklinde düzenlenmelidir.

17- İthalat başlıklı 22. Madde’nin 4. bendinde geçen “...amaca yönelik olarak getirilen...” ifadesi “..... sadece sergilenmek için...” olarak değiştirilmelidir.

18- 25. Madde Tasarı’dan çıkartılmalıdır.

19- Kanun’un 31. Maddesi’ndeki hükmün neyi amaçladığı anlaşılmalıdır.

Ek-3 : "Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

**GIDA HİJYENİ İLE GIDA VE YEMİN
RESMİ KONTROLLERİ KANUNU'NA YÖNELİK GÖRÜŞLER**

1- İlgili Taslağın 3. Maddesi'nin (2) nci bendinin a) fıkrasındaki ifadede hangi şartlardan istisnada bulunulduğu atıf yapılmasına rağmen anlaşılammaktadır.

2- Tanımlar başlıklı maddenin o) bendinde yer alan "et preparatları" terimi ilgili tebliğı ile uyumlu hale getirilmeli ve " Hazırlanmış Et Karışımları" olarak değiştirilmelidir. Yine aynı maddenin hh) bendinde geçen "kıyılmış et" ifadesi "kıyma" olarak değiştirilmeli ve tanımı da " Parçalar halinde kıyılmış olan ve % 1'den daha az tuz içeren kemiksiz etleri" olarak düzenlenmelidir.

3- 5. Madde ilk paragrafta geçen "..... sağlamak için, uygun olduğu hallerde Gıda Kanunu'nun 1 inci maddesinde belirtilen, hayvan sağlığı....." ifadesi ".....sağlamak için, gerektiğinde hayvan sağlığı....." olarak değiştirilmelidir.

Aynı madde'de (1) b) 1) de gıdaların üretimi, işlenmesi, depolanması ve dağıtımı ile ilgili aşamalarda anılan "... özel mesken veya ev olarak kullanılan ancak gıdaların piyasaya arz edilmek üzere düzenli olarak hazırlandığı tesisler...." İfadesinden; meskenlerde yapılan ürünlerin de pazarlamaya tabi tutulacağı anlaşılmaktadır. Bu son derece yanlış, denetlenmesi imkan dahilinde olmayan bir koşuldur. Taslak kapsamından çıkartılmalıdır.

4- Pratikte yaşanan sorunlardan yola çıkarak; 9. Madde'ye " denetimlerde numune alınmasını sağlamak" ifadesi de eklenmelidir.

5- 18. Madde'de yer alan özel garantilerden ne amaçlandığı anlaşılammıştır. İhracatta gıda güvenliği'ne yönelik olarak sistemler ve kimi koşullarda gereken özel belgeler tasarılar içerisinde tanımlanmaktadır. Ayrıca böylesi bir özel garantinin ne olduğu çok iyi tanımlanmalı, bu maddeye dayanarak AB ülkelerinin ihracata subjektif engeller koymasına yol açılmamalıdır.

6- AB mevzuatı ülkelerin resmi kontrolleri devredebileceğini ifade etmiş ve devredilemeyecek görevleri saymıştır. Oysa, görüşe açılmış olan bu tasarı ulusal bir yasa tasarısıdır ve bu hükmün düzenlenmesinde sadece şimdi olduğu gibi laboratuarlara yetki devri hükme bağlanmalı; onun dışında yetki devrinin önü açılmamalıdır.

7- 36. Madde'nin (2). Bendi tamamen tekrar ifade niteliğindedir, çıkartılması uygun olacaktır.

8- 49. Madde'nin (5) inci bendinin b) alt bendinde Bakanlık hayvansal kökeni ürünlere yönelik olarak sadece 3 hususu belirlemekte gibi yanlış bir ifade düzenlenmiştir. Bu ifadenin amacı doğrultusunda tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

9- Cezai hükümleri düzenlemekte olan 54. Madde'nin g) bendinde "Gıda mevzuatına uygun olmama hallerinden insan sağlığına zarar vermeyen hammaddeleri kullanarak gıda üreten, işleyen, satan ve/veya tüketime sunan gıda işletmecileri on bin YTL idari para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünlere Bakanlık tarafından el konulur ve imha edilir." hükmü vardır. İthalatta sağlığa zarar vermeyecek uygunsuzlukları bulunan ürünlerin düzeltilmesini sağlayan hükümler varken, aynı koşulda bulunan ancak yurtiçinde üretilen ürünlere neden imha cezası getirildiğı anlaşılammaktadır. Bu ürünler ülkemizin ekonomik değerleridir ve tekrar işlemde geçirilerek veya farklı amaçlarla kullanılarak kayıplar önenebilir.

Ek-4 : "Veteriner Hizmetleri Kanunu" taslağı hk.taslak görüş

VETERİNER HİZMETLERİ KANUNU TASLAĞI'NA YÖNELİK GÖRÜŞLER

1- Taslağın “amaç” maddesi, “Bu Kanunun amacı, hayvanlardan ve hayvansal kökenli hammadde ve ürünlerden insan ve hayvanlara geçen hastalıklardan korunulması, bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele edilmesi, hayvan maddeleri ve hayvansal ürünlerin hayvan sağlığı açısından güvenliğinin sağlanması, hayvanların korunması ve refahına yönelik faaliyetlerin icrasına dair usul ve esasların belirlenmesidir.” olarak düzenlenmelidir.

2- Kapsam maddesinin (a) bendi “.....canlı hayvan ve hayvansal kökenli ürünlerin hareketleri....”, aynı maddenin (d) bendi “.....hayvansal kökenli yemlerin hayvan sağlığı açısından kontrolünü” olarak değiştirilmeli ve (ı) bendi metinden çıkartılmalıdır. Gerek gıda güvenliğinin sağlanması, gerekse insan sağlığının korunmasına yönelik hükümler Gıda Kanunu ile Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu’nda yer almaktadır.

3- Yasa Tasarısı’nda yer alan üçüncü ülke tanımı kaldırılmalı ve üçüncü ülkelere yönelik farklı, AB Ülkelerine yönelik farklı işlemleri öngören hükümler tam üyelik gerçekleşene kadar metin kapsamından çıkartılmalıdır. Türkiye, Avrupa karşısında üçüncü ülke pozisyonunda iken; tam üyelik olmadan Avrupa Topluluğu devletleri’ne ayrıcalık tanımak gerekli görülmemektedir.

4- 7. madde’de yer alan özel etiketleme koşulları Gıda Kanunu kapsamına alınmalıdır.

5- Hayvan alım ve satımları başlıklı 9. Madde’nin 2 numaralı bendi iptal edilmelidir. Kurbanlık hayvan alım ve satımlarını disipline etmeyen bir Veteriner Hizmetleri Kanunu, daha baştan sakat doğacaktır.

6- 12. Madde’nin başlığı “Tüketimi amaçlanan hayvansal kökenli ürünlerin üretim, işleme, dağıtım ve satışına ilişkin hayvan sağlığı kuralları” olduğundan, 1. bent tamamen hayvan sağlığı kurallarını disipline etmelidir.

Aynı Madde’nin (5) numaralı bendi “Mezbaha, et kombinaları, kesim yerleri ile hayvansal kökenli gıda maddeleri işleyen tesislerin hayvan sağlığı şartlarına uygunluğuna yönelik denetimler yetkili veteriner idaresi tarafından Bakanlıkça çıkartılacak ikincil mevzuat çerçevesinde yürütülür.”;

Aynı Madde’nin (6) numaralı bendi “ Bu maddede belirtilen hayvan sağlığına yönelik hükümler aşağıdaki ürünler için geçerlidir” şeklinde düzenlenmelidir.

7- Tasarının “ İnsanlar tarafından tüketilmesi amaçlanan hayvansal kökenli ürünler ” başlıklı 17. Maddesi AB’nin “Hayvansal Orijinli Gıdaların Kontrolü” direktifinin hükümlerini de içine alacak şekilde düzenlemiştir. Oysa bu konuda düzenlemeler yine “ Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Kontrolleri Kanunu” nda da yapılmaktadır. Gıda’nın kontrolüne yönelik spesifik Kanun var iken, aynı konuların bir kez de “Veteriner Hizmetleri Kanunu’nda yer alması duplikasyondur. Her dört konuda zaman zaman çakışmalar olduğu öngörüsü ile eşzamanlı çalışma yapılarak duplikasyonlar önlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle 17. Madde Kanun kapsamından çıkartılmalıdır.

8- Üçüncü ülkelere ihracat veya yeniden ihracat ile ilgili hükümlerde bu Kanun hükümlerine uygunluk aranması doğru değildir. İhracatta alıcı ülke talepleri dikkate alınmalıdır. Hazırlanan Gıda Kanunu Tasarısı'nın 178/2002 No'lu direktifle uyumlu 23. Maddesinde de düzenlenen hüküm bu yöndedir.

9- Hijyen ve resmi kontrol başlıklı 50. Madde “Bu Kanun da yer almayan hususlar Hijyen ve Resmi Kontrol Kanunu esaslarına göre yapılır.” İfadesi amaca hizmet etmemektedir. Gıda ile ilgili asıl hükümler Hijyen ve Resmi Kontrol Kanunu'nda düzenlenmektedir. “Veteriner Hizmetleri Kanun Tasarısı” diğer yasanın üzerinde değildir ve konu çakışmalarının önlenmesi; eş zamanlı çıkartılan Yasa Tasarı'larının çakışmamasına azami özen gösterilmelidir.

10- Bu Kanunun 17 inci maddesinin ve ilgili ikincil mevzuatın ihlali durumunda, özellikle insanlar tarafından tüketilmesi amaçlanan hayvansal kökenli ürünlerin yasa dışı hareketleri söz konusu olduğunda bu Kanunun 60 ıncı maddesinde belirtilen cezalar uygulanır.